

Helleristninger i Blekinge

Sommerferien gik i år til Karlskrona i Blekinge, og sædvanen tro har vi også i år besøgt flere helleristningsfelter i feriedagene.

Ifølge oplysninger fra Blekinge Museum findes der i länet 8 områder med helleristninger, og da vandvejene havde stor betydning i bronzealderen, ligger de større helleristningsområder i skærgårdsområdet. På klipperne ved Blekinges fortidskyst kan man finde blandt andet billeder af skibe, fodaftryk og heste samt skåltegn.

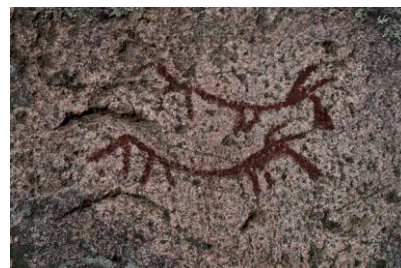
Vi havde planlagt at besøge 4 af de 8 områder med disse ”sarte 3000 år gamle kunstværker” – men fandt desværre kun 3 områder.

Horsahallen (1)

Fra Karlskrona kørte vi stik østpå for at ende næsten helt ude på den sydligste spids af Blekinge – i nærheden af den lille havneby Torhamn.

3 kilometer nord for Torhamn ved Möckleryd findes Blekinges største helleristningsfelt: Horsahallen. Her er der mere end 150 indhugne figurer, hvoraf 2 hestefigurer har givet navn til ristningen.

Denne ristning har været kendt siden slutningen af 1700-tallet. Dengang lå den i et helt åbent landskab, som i dag er plantet til med fyr. For at genskabe bronzealderens landskab skal man forestille sig et træløst landskab med lynghede, som var det typiske landskab dengang, hvor dyrene græssede frit, og hvor de ikke behøvede at gå i stalden om vinteren, da klimaet var varmere end nu.

De mere end 150 figurer findes på et areal på 20 x 10 meter, og der er 85 skibe, 18 fodaftryk, 10 dyrefigurer, 2 menneskefigurer, 3 cirkler og godt 10 ubestemmelige figurer samt ca. 20 skåltegn.

En del af ristningerne var malet op, så de kunne ses, mens andre skulle der ledes godt og grundigt efter. Gad vide, hvorfor der er så mange ristninger på et og samme sted?

Som nævnte har de 2 hestebilleder givet navn til feltet, og man kan finde den samme type af hestebillede på Kivikgravens stene i Skåne.

En del af ristningerne er hugget oven i hinanden, og man mener, at der er hugget figurer i en periode på hen ved 1000 år.

Feltet var let at finde – der var en stor parkeringsplads og fin skiltning fra landevejen til selve feltet.

Det næste helleristningsfelt skulle ligge med havudsigt i nordøstlig retning og ikke langt fra Horsahallen (ca. 4 km.) - et sted, som er benævnt Svanhalla (2), men trods ihærdig eftersøgning lykkedes det ikke os at finde stedet. Vi var ellers udstyret med både kort og beskrivelse fra Blekinge Museum, men da vi ikke fandt skiltning i området, blev opgaven meget vanskelig.

Högadal (3)

Stik nord for Svanhalla (ca. 4 km.) ligger det næste helleristningsfelt: Högadal. Ligesom Horsahallen ligger dette felt isoleret i bronzealderens landskab langt fra grave og bopladser – måske fordi felterne var kultiske centrum. Det kan tænkes, at Torhamns odde har været Blekinges kultiske centrum i disse fjerne tider.

Feltet var markeret med et skilt ved vejen, så det var let at finde – troede vi. For fra vejen og ind til feltet var der absolut ingen skilte, ej heller en sti. Men frem kom vi dog.

Ristningen ligger på flade klipper, som er delt af sprækker. Risteren – eller risterne – har hugget omkring 15 skibe, nogle fodaftryk af nøgne fødder (som det eneste sted i området), 15 skåltegn samt et rævlignende dyr. Figurerne kan være svære at få øje på, men nogle af skibene er hugget dybt i klippen.

Under for og agter på et af skibene kan man ane cirkelfigurer – som om skibet har hjul! Kan det tænkes, at skib på hjul har været anvendt ved religiøse

ceremonier? Et kultisk offerskib?

Endnu i historisk tid i Europa har skib på hjul været et indslag ved karnevaller, hvor man kan spore ældre tiders folkelige fester og ritualer.

Det var i øvrigt bedrøveligt at se, hvorledes store, tunge skovmaskiner havde kørt hen over klipperne med figurerne. Hjulsporene kunne tydeligt ses aftegnet på klippen.

Vallby (4)

Efter et kort besøg i Christian den 4.s gamle by: Kristianopel, vendte vi atter næsen ”hjemad” mod Karlskrona. På vej tilbage fandt vi yderligere et lille helleristningsfelt i Vallby.

På klippen tæt ved ejendommen findes 3 skibe, som er hugget således, at rælingen danner kølen på det efterfølgende skib. Man må spørge sig selv, om dette er sket ved et tilfælde, eller om de 3 skibe er fremstillet på hver sin tid. Vi kan jo ikke gætte på, hvilket formål risteren har haft.

De 3 skibe er tydelige, men ved en opmåling for nogle år siden fandt man yderligere 6 skibe, 2 fodaftryk og 14 skåltegn.

Til dette helleristningsfelt var der ikke opsat skilte, men ved hjælp af en vejviser fra Blekinge Museum lykkedes det os at finde stedet. Det var tydeligt, at beboerne ikke ønskede turister rendende der.

Det er altid spændende at se ”fremmede” ristninger, og det kan bestemt anbefales at besøge felterne i Blekinge, hvis turen går dér forbi.

Ingrid og Kai-Aage Pihl